RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 696283

Onderwerp: Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)

Kernboodschap

We zien een brede maatschappelijke wens om iets te doen aan de overlast van het afsteken van vuurwerk. We hebben dat vertaald in de ambitie om – zolang dat nog niet landelijk is geregeld – binnen de gemeente Arnhem een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod in te voeren. Om dit te realiseren stellen wij voor om artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening te wijzigen met ingang van 2 januari 2023. Tot de ingang van deze wijziging blijven de huidige vuurwerkvrije zones van kracht.

Voorstel

1. Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk op te nemen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor Arnhem door wijziging van artikel 2.6.2 conform bijgaand voorstel.
2. Deze wijziging van de APV in te laten gaan op 2 januari 2023.

Inleiding

Lokaal kan er geen totaalverbod op de verkoop, bezit en vervoer van vuurwerk worden gerealiseerd, maar wel kan er een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk worden opgenomen in de Algemeen Plaatselijke Verordening (hierna: APV). Reden waarom wij uw raad een voorstel voorleggen voor de wijziging van de APV met ingang van 2 januari 2023.

Beoogd effect

Wijziging van de APV zodat er een algeheel afsteekverbod voor consumentenvuurwerk in de gemeente Arnhem ontstaat.

GEMEENTE Arnhem

Argumenten

1.1 Door een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk wordt (gezondheids-) schade verminderd.

Medici en hulpdiensten pleiten al jaren voor een verbod.[1] Door het afsteken van consumentenvuurwerk belanden er jaarlijks veel mensen op de EHBO door lichamelijk letsel ten gevolge van het zelf afsteken van vuurwerk of door anderen. Longpatiënten blijven thuis vanwege de hoge concentratie fijnstof in de lucht. Bij veel incidenten die tijdens de jaarwisseling plaatsvinden, speelt vuurwerk een rol en ontstaat er schade in de openbare ruimte of aan particuliere bezittingen.

Tijdens de vorige jaarwisseling (2021-2022) zijn 23 vuurwerkslachtoffers binnengekomen bij de Gelderse ziekenhuizen. Hiervan kwamen zes mensen met lichte vuurwerkverwondingen bij ziekenhuis Rijnstate. Het jaar ervoor (2020-2021) lag dit aantal rond de tien en de jaren ervoor rond de dertig.
Tijdens de jaarwisseling 2020-2021 gold er voor het eerst een vuurwerkverbod en was er een behoorlijke daling te zien van het aantal vuurwerkslachtoffers. Gedurende de meest recente jaarwisseling zijn er, ondanks het vuurwerkverbod, weer duidelijk meer slachtoffers.

Omdat de gemeente Arnhem graag van haar inwoners wilde weten hoe zij staan tegenover het afsteken van vuurwerk bij de jaarwisseling, heeft er onderzoek onder de inwoners plaatsgevonden. Uit de “Rapportage vuurwerk onderzoek gemeente Arnhem – september 2019” blijkt het volgende.

[1] Zie onder meer: Verbod op vuurwerk wordt echt hoog tijd, zegt oogarts - Omroep Gelderland (gld.nl), Politie en handhavers vragen Tweede Kamer om vuurwerkverbod | Binnenland | AD.nl en Politie: ‘Jaarwisseling moet echt anders’ | politie.nl.

Overlast en handhaving (1)

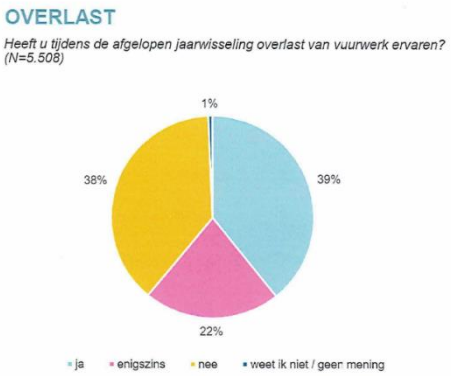

De meerderheid van de Arnhemse inwoners heeft in enige mate overlast ervaren van vuurwerk. In totaal geven zes op de tien Arnhemmers aan (enigszins) overlast te hebben ervaren. Vier op de tien inwoners (39%) geeft aan geen overlast te hebben ervaren.

Vuurwerkverbod (1)

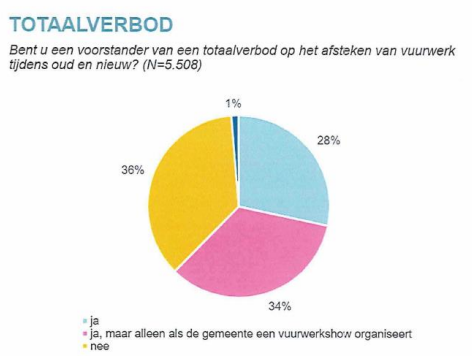

De Arnhemse mening over een totaalverbod op vuurwerk is verdeeld. 28% vindt dat er een totaalverbod moet komen. 34% vindt dat dit alleen kan als de gemeente een vuurwerkshow organiseert. Daarentegen is 36% van de Arnhemmers geen voorstander van een totaalverbod op vuurwerk.

Twee derde van de inwoners van de gemeente Arnhem gaf aan overlast te ervaren van het afsteken van vuurwerk. Van de inwoners van de gemeente Arnhem vindt 28% dat er een totaalverbod op vuurwerk moet komen. 34% van de inwoners is van mening dat dit alleen kan als de gemeente een vuurwerkshow organiseert.

1.2 Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk is van belang voor het welzijn van dieren.

Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk wordt ondersteund in de door de raad in 2021 vastgestelde Visie Dierenwelzijn 2021-2030: “Wij streven naar voorkoming of beperking van stress bij Arnhemse dieren veroorzaakt door vuurwerk. Stress bij dieren door vuurwerk kan het best worden voorkomen indien er voor het hele Arnhemse grondgebied (en liefst regionaal) een vuurwerkverbod geldt.” (Gemeente Arnhem, 2021, p. 19). En in de Uitvoeringsagenda Dierenwelzijn 2021-2022 wordt aangekondigd dat B&W het effect op dierenwelzijn meeneemt bij besluiten over het gebruik van vuurwerk (Gemeente Arnhem, 2021, p. 17).

De harde geluiden, de lichtflitsen en de kruitdampen kunnen angst oproepen bij huis- en wilde dieren met soms langdurige effecten (Universiteit Utrecht, 2019). Niet alleen harde knallen zijn voor dieren angstaanjagend, ook sissen, fluiten en andere hoge tonen kunnen voor hen gevaar betekenen (LICG, 2022). Ook in het wild levende dieren hebben hier last van. Uit radarbeelden blijkt dat vogels op oudejaarsavond om 24:00 uur massaal opvliegen (University of Amsterdam).

Van alle honden reageert 40 tot 50 procent angstig op harde geluiden. Vuurwerk, onweersbuien en geweerschoten zijn de grootste boosdoeners. Minstens een kwart van de viervoeters lijdt aan een buitensporige angst of geluidsfobie. Dat ligt in 83 procent van de gevallen aan vuurwerk.

1.3 Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk is van belang voor het milieu.

Bij het vuurwerk afsteken komen allerlei stoffen als kleine deeltjes in de lucht. Het inademen ervan is schadelijk voor de gezondheid en de stoffen belanden in het milieu. Tijdens het eerste uur van 2020 (zonder vuurwerkverbod) was de concentratie fijnstof in steden 33 keer zo hoog als normaal. Tijdens het eerste uur van 2021 was de concentratie fijnstof een flink stuk lager vanwege het vuurwerkverbod.
Zware metalen in vuurwerk, barium, antimoon en strontium, zijn schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. Ook koper kan bij te hoge concentraties giftig zijn voor het waterleven. Naast luchtvervuiling zorgt vuurwerk ook voor bodem- en watervervuiling. Dat komt door het fijnstof dat neerdaalt en door onverbrande vuurwerkresten
Door het decennialang afsteken van vuurwerk hopen de zware metalen zich op in het milieu en dus in ons voedsel. Daarnaast komt er onder andere fijnstof vrij (slecht voor de gezondheid / luchtwegen), CO2 (verdringt zuurstof in de lucht) en SO2 (vormt met water zure regen waardoor natuur verdwijnt). Bij siervuurwerk is dit hoger dan bij knalvuurwerk.

De inspanningen in allerlei projecten om de luchtverontreiniging te verminderen, verhoudt zich slecht met het (jaarlijks) toestaan van het afsteken van (consumenten)vuurwerk.

1.4 Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk beperkt de schadegevallen in de openbare ruimte.

rk,

Vuurwerkschade **januari 2021**

	jan 2014	jan 2015	jan 2016	jan 2017	jan 2018	jan 2019	jan 2020	jan 2021
Kapotte afvalbakken	32 st € 8.000,-	15 st € 3.750,-	31 st € 7.750,-	30 st € 7.500,-	8 st € 2.000,-	7 st € 2.000,-	13 st € 3.900,-	30 st € 9.950,-
Kapotte verkeersborden/palen Straatnaamborden	120 st € 15.000,-	45 st € 6.000,-	25 st € 3.300,-	15 st € 1.700,-	8 st € 900,-	20 st € 2.300,-	25 st € 2.830,-	29 st € 3.350,-
Schade aan Ondergrondse Containers	15 st € 2.350,-	5 st € 3.000,-	3 st € 1.600,-	19 st € 3.500,-	0 st € 0,-	45 st € 15.750,-	55 st € 24.750,-	9 st € 6.000,-
Speeltoestellen	2 st € 3.800,-	3 st € 3.000,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	3 st € 3.000,-	1 st € 2.500,-
Kapotte zitbanken	1 st € 2.000,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	4 st € 2.000,-	1 st € 150,-
Diverse schades aan: VRI Groen Verharding (reiniging wegdek) Openbare Verlichting Gemalen					 € 2.000,- € 500,-	 € 250,- -	 - - € 600,-	 - € 500,- - € 7.000,- € 1.700,-
Totale schade (excl. BTW)	€ 31.150,-	€ 15.750,-	€ 13.400,-	€ 12.700,-	€ 5.400,-	€ 20.300,-	€ 37.080,-	€ 31.150,-

NB. Jan 2021: géén schade door vuurwerk, maar wel door vandalisme: schade aan 22 st Ondergrondse containers (€ 10.000,-)

jan-21

1.5 *De oproep aan de centrale overheid voor een landelijk verbod op vuurwerk had niet het gewenste effect.*

Het college van Arnhem is een voorstander van een landelijk vuurwerkverbod en zal zich hiervoor hard maken bij het Rijk. Tot het zover is, stelt het college u voor een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod in te voeren. In het verleden hebben landelijk meerdere burgemeesters opgeroepen om te komen tot een landelijk algeheel consumentenvuurwerkverbod. Een meerderheid van de Tweede Kamer is ook voor een dergelijk verbod.

Desondanks koos de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat er in 2019 nog voor geen landelijk vuurwerkverbod in te voeren, maar deze besluitvorming aan de individuele gemeenten over te laten. Redenering erachter is dat gemeentebesturen een wisselend beeld hebben bij de jaarwisseling. De staatssecretaris achtte het van belang dat gemeenten zelf kunnen bepalen of zij een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod willen instellen, wanneer zij oordelen dat dit nodig is om gevaar, schade of overlast te voorkomen.

1.6 *De ingangsdatum van 2-1-2023 geeft ondernemers en consumenten voldoende tijd zich op het afsteekverbod voor te bereiden*

We stellen voor het afsteekverbod in te laten gaan met ingang van 2 januari 2023. Voor ondernemers is er dan ruimschoots voor de jaarwisseling duidelijkheid waardoor zij dan voldoende tijd hebben hun bedrijfsvoering hierop aan te passen, waardoor omzetschade voorkomen kan worden en de kans op claims aan het adres van de gemeente beperkt blijft. De gemeente kent voor het afhandelen van dergelijke schadeverzoeken de “Verordening nadeelcompensatie Arnhem 2011”.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *Na invoering van het lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk eindigt in Arnhem de traditie van het zelf afsteken van vuurwerk.*

Om dit te ondervangen willen wij als alternatief voor dit verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk een lichtshow of een vuurwerkshow op Oudejaarsavond gaan organiseren. Het verkrijgen van draagvlak voor het afsteekverbod is van groot belang. In dat kader stellen wij een meer geleidelijke overgang naar de nieuwe situatie voor. Zo kunnen Arnhemmers wennen aan de nieuwe situatie en kan meer tijd worden gestoken in communicatie (waarom doen we dit?) en het verkrijgen van draagvlak.

1.2 *Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk is lastig te handhaven.*

Voor het voornemen om een afsteekverbod in te stellen is vanuit het oogpunt van veiligheid veel te zeggen. Veel Arnhemmers zullen alleen al bij het stellen van de norm afzien van het afsteken van vuurwerk. De vuurwerkverboden in 2020 en 2021 betekenden minder vuurwerkslachtoffers.

De vuurwerkverboden leerden ons echter ook dat naleving en handhaafbaarheid van het verbod allesbehalve vanzelfsprekend zijn. Het afsteken van vuurwerk ging ondanks het verbod door. Voor sommigen vormden de verboden een extra stimulans om af te steken. We verwachten dat groepen van mensen binnen en buiten Arnhem het lokale afsteekverbod zullen zien als het afpakken van een traditie door de overheid. Dit kan in de aanloop naar en tijdens de jaarwisseling zelf leiden tot confrontaties met politie, brandweer en (andere) hulpdiensten.

De handhavingscapaciteit is thans in algemene zin onvoldoende en dat geldt ook voor de aanloop naar en tijdens de jaarwisseling. Het specifiek handhaven van het afsteekverbod betekent zichtbare handhavers op straat, en daarmee zullen op z'n minst tijdelijk zes tot acht extra handhavers nodig zijn. Hierbij moet er worden opgemerkt dat er met oud en nieuw ook handhavingscapaciteit nodig is in het kader van de openbare orde en veiligheid. Het streven is evenwel om met de inzet van extra personeel, vuurwerkoverlast zo goed als mogelijk tegen te gaan.

Tot slot is in technische zin voor handhaving en politie relevant dat het afsteekverbod moeilijk is te handhaven, omdat er geen verkoopverbod of bezitsverbod is. Dit betekent dat pas bij of na afsteken kan worden gehandhaafd.

Participatie

Omdat de gemeente Arnhem graag van haar inwoners wilde weten hoe zij staan tegenover het afsteken van vuurwerk bij de jaarwisseling heeft er onderzoek onder de inwoners plaatsgevonden. Uit de "Rapportage vuurwerk onderzoek gemeente Arnhem – september 2019" blijkt dat twee derde van de inwoners van de gemeente Arnhem overlast ervaart van het afsteken van vuurwerk. Van de inwoners van de gemeente Arnhem vindt 28% dat er een totaalverbod op vuurwerk moet komen. 34% van de inwoners is van mening dat dit alleen kan als de gemeente een vuurwerkshow organiseert.
Het besluit zal worden besproken met de ondernemers die hierdoor worden getroffen.

Financiën

Zoals aangegeven zal het handhaven van het algeheel verbod tot het afsteken van consumentenvuurwerk leiden tot een verhoogde druk op de handhavingscapaciteit hetgeen tot extra inhuur van handhavingscapaciteit kan leiden of tot het niet handhaven op andere verboden en regelingen. De extra inzet kan ten laste worden gebracht van de beoogde uitbreiding van de handhavingscapaciteit in de begroting van 2023.

Voor mogelijke claims op grond van de "Verordening nadeelcompensatie Arnhem 2011" of een opvolger van deze regeling, dienen de middelen ten laste te komen van de Algemene Reserve.

Uitvoering

De wijziging van de APV zal worden gepubliceerd op www.overheid.nl en het digitale Gemeenteblad van Arnhem.

Communicatie

Er zal een communicatieplan worden opgesteld om het afsteekverbod bekend te maken. Tevens zullen wij met de ondernemers in gesprek gaan.

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	696283

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM:

Gelezen het voorstel van het college van 4 oktober 2022;

Gelet op artikelen van de 149 Gemeentewet;

BESLUIT

I. Artikel 2.6.2 van de Algemene plaatselijke verordening voor Arnhem en de bijbehorende toelichting als volgt te wijzigen:

" **Artikel 2.6.2 Verbod consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling**

1. Het is verboden om consumentenvuurwerk tot ontbranding te brengen.
2. Het verbod is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het verbod is voorts niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚, van het Wetboek van Strafrecht."

Toelichting:

" Artikel 2.6.2 Verbod consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

In het Vuurwerkbesluit is bepaald dat het verboden is om vuurwerk af te steken op een ander tijdstip dan tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur van het daarop volgende jaar. Het afsteken van vuurwerk wordt op dit tijdstip toelaatbaar geacht vanwege de koppeling van het vuurwerkgebruik aan de feestelijkheden rond de jaarwisseling en de inbedding daarvan in de Nederlandse volkscultuur.

Naar aanleiding van de maatschappelijke discussie rondom vuurwerk heeft de raad besloten om het afsteken van consumentenvuurwerk in de gemeente Arnhem te verbieden. De raad is tot dit besluit gekomen vanwege de stress en gezondheidsschade die mensen en dieren ervaren door het afsteken van vuurwerk en het effect op het milieu. Jaarlijks belanden er veel mensen op de EHBO door lichamelijk letsel ten gevolge van het afsteken van consumentenvuurwerk. De raad heeft daarnaast in zijn besluitvorming meegenomen dat er jaarlijks veel schade aan goederen ontstaat door het afsteken van consumentenvuurwerk, landelijk loopt dit in miljoenen euro's aan schade. Twee derde van de inwoners van de gemeente Arnhem ervaren een mate van overlast ten gevolge van het afsteken van vuurwerk. Tot slot hebben hulpdiensten al verschillende jaren gepleit voor een verbod op het door particulieren afsteken van vuurwerk.

Arnhem GEMEENTE

Landelijk hebben meerdere burgemeesters publiekelijk gepleit voor een algeheel Consumentenvuurwerkafsteekverbod. Een meerderheid van de Tweede Kamer is ook voor een dergelijk verbod. Desondanks heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat ervoor gekozen geen landelijk vuurwerkafsteekverbod in te voeren, maar deze besluitvorming aan de individuele gemeenten over te laten. Redenering erachter is dat gemeenten een wisselend beeld hebben bij de jaarwisseling. De staatssecretaris acht het van belang dat gemeenten zelf kunnen bepalen of zij een lokaal consumentenvuurwerkafsteekverbod willen instellen, wanneer zij oordelen dat dit nodig is om gevaar, schade of overlast te voorkomen.

Met het eerste lid voert de raad een geheel verbod binnen de gemeente in om consumentenvuurwerk af te steken. Het tweede lid biedt de mogelijkheid om het college plaatsen te laten aanwijzen waar consumentenvuurwerk bij uitsluiting tot ontbranding mag worden gebracht. Dit is van belang wanneer er centrale(re) vuurwerkshow(s) met oud en nieuw wel worden toegestaan in de gemeente. Het derde lid geeft voorrang aan een strafrechtelijke sanctie in de situatie waarin iemand een vuurwerk op zo korte afstand van gebouwen of goederen ontsteekt, dat daardoor brandgevaar kan ontstaan. Artikel 2.6.2 is gebaseerd op artikel 149 van de Gemeentewet."

II. Te bepalen dat de onder I bedoelde wijziging van de Algemene plaatselijke verordening voor Arnhem en de bijbehorende toelichting in werking treedt op 2 januari 2023.

De griffier, De voorzitter,